

המור השביעי

שני פרקים

א. הועידה בעין-חרוד

לתוכן חייו ושאלות קיומו המוחשי של האיש החי. השאלות העומדות לדיון בוועידת עין-חרוד, אם לכו' ללותן ואם לפרוטרוט שלהן. הן שאלות המוסר והמשפט של תקופת התחיה, ורק בוועידה זו — ובדומות לה בתנועה הקיבוצית — נשארות שאלות אלו, גם לאחר הדיון, לא רק על סדר היום, אלא גם על סדר היומיום האנושי וחייו.

שום גוף צבורי אחר באופנה, לא המפלגות הפוליטיות אשר חבריהן, בחלק העירוני, קשורים בהן רק קשר אידיאולוגי כולל, ולא החוגים הדתיים הקובעים את אורח חייו של המשתתף אליהם רק מצד מצוות שבין אדם למקום, ועל אחת כמה וכמה לא ההסתדרות הציונית הגדולה והערטיילית, אינם משלבים את המהפכה היהודית ואת מצוותיה ברקמה החיה של ההווה האנושית כמו שעושה זאת התנועה הקיבוצית.

בלי היותה משולבת ברקמה היה כזאת אין לשום תנועת התחדשות לאומית ואנושית. חיים של ממש, אני יודע כי יש צרימה בדברים ידועים אלה כשר הם נכתבים כאן בידו של איש העומד מחוץ לרקמה החיה הזאת, אך כיון שמקובל כיום, הן בחוגים האזרחיים והן בחוגי האינטליגנציה המובהקים לשמוע דיבורים אחרים על הקיבוץ, רשאי אולי גם איש מן הצד להביע מעט מיראת הכבוד אשר כל אדם מישראל חייב לחוש לבזכה הווה קבוצית, זו שהיא צומת חיה המודעים של האומה, אכן יחסם התוקפני והעוקצני של חוגי האזרחים לגבי התנועה הקיבוצית, עם כל שרירות לב שבכך ואבסורד שבכך, הוא מבחינה זו מסופן ומופרך פחות מאותה חופעה נלעגת של סלחנות ויוחס-שמגבוה הרווחים כיום לגבי התנועה הקיבוצית בחוגי האינטליגנציה שלנו ובסאלונים הספרותיים והאקדמיים. רוב קשייו של הקיבוץ כיום עשויים להיפתר על ידי התזרת התחושה הנכונה לגבי ביו בחברה הישראלית, ואולי יותר משהקיבוץ זקוק לשינוי יחס זה זקוקה לכך חברתנו עצמה, לשם בריאותה הנפשית, ואיוון מידת יושר שבה לגבי ערכים ותופעות.

מה שפועם בימים אלה באולסר הועידה שבעמק הוא לא רק לבה של ישראל, אלא גם כוח הכרתה העצמית והייה-שמדעת. צבור זה שנציגיו נועדים כיום בעין-חרוד, במשק אשר שמו הוא מן הגדולים והיפים והכאובים בתולדות הארץ, צבור זה — ודומיו שבמסגרות הקבוציות האחרות — הוא הכרח למדינה ולעם היהודי לא רק משום כוח-עומס שלו שאינו יודע גבול וסרוב, אלא גם — וזה עיקר גדול — משום שנחברה הישראלית המתהווה ממלא הקיבוץ גם את הפקיד הגוף הצבורי היהודי שחייו הם חיים של הכרה ושל כוח רצון פועל ומודע ושל עול מצוות מפר-רשות. יכול אתה לשבח את העיר הגדולה ואת היותה הסטיכית, יכול אתה לעמוד נפעם לנוכח שפעתו של עם ישרובי העולים, במערבולת נפתוליו ועמלו וכוח סבל שלו, אך תור התחיה לא ידע גם גדול יותר מהתהוותו והתלכדותו וקיומו של צבור אנשי הקבוץ והקבוצה. צבור זה העלה על במת תקופתנו ושילב בדראמה המתחוללת עליה את הנפש הפועלת, ולא הנפעלת בלבד, את הגבור אשר חייו והגיונותיו וכוח רצונו הם צומת משמעויותיו וסובניו של החזיון כולו.

תקופת בראשית כחופתנו אינה יכולה בלי גורם אנושי זה של רצון פועל ושל הכרה עצמית. מה שקבע הטבע לאיש היחיד בתקופת ראשית שלו, בימי ינקותו — חיים שלא מדעת, חיי רפלקסים נפעלים, — אין חברה וסדינה יכולות להרשות לעצמן אלא בגיל העמידה, ואז נהפכים להן סימני שחרות אלה לסימני שקיעה וכי מישות. התנועה הקיבוצית כמלאה במהפכה הלאומית העברית ביש-ראל את התפקיד שמילאו בתקופת מפנה גדולות בעמים כתות ההתחדשות הדתית או היסוד החילונית המורד או העילית החברתית — החל מימים רחוקים ועד לחבורות הסטודנטים שהיו השאור שבעיסת המהפכה הרוסית. התנועה הקיבוצית של ישראל, לגבי תקופתנו, היא כל אלה יחד. היא כיום החוג היחיד באופנה שבו יורדות בעיותיהם הגדולות של העם והארץ מן הפרוגראמה והסיסמה אל השרשים ונהפכות